

Årsrapport 2019

Innholdsfortegnelse

1. Om Miljøløftet Moss	3
1.1 Innledning	3
2. Arbeidet i Miljøløftet Moss i 2019	5
2.1 Styringsgruppen	6
2.2 Referansegruppen	6
2.3 Rådmannsutvalget	7
2.4 Administrativ arbeidsgruppe	7
2.5 Prosjektadministrasjonen	7
2.6 Arbeidsgruppene og prosjektgruppene	7
3. Viktige saker i 2019	12
3.1 Hjemmeside for Miljøløftet Moss.	12
3.2 Arbeid med jernbaneprosjektet i 2019	12
3.3 Planlegging og utredning av Riksvel 19	16
3.4 Oppfølging av tiltaksplan for å avbøte trafikkutfordringene gjennom Moss – i påvente av ny rv.19	20
3.5 Tilrettelegge for sykkel	22
3.6 Tilrettelegging for kollektiv	24
3.7 Holdningsskapende arbeid for å nå målet om 0- vekst – gjennomføres fast.	27

1. Om Miljøløftet Moss

1.1 Innledning

2019 ble et aktivt år for *Samarbeidsavtalen for areal og transportutvikling*. Prosjektet skiftet navn til *Miljøløftet Moss* og fikk et løft med ny visuell profil og nettside. Ved å samle all informasjon på ett sted har det nå blitt enklere for både politikere og innbyggere å følge de ulike prosjektene.

En rekke tiltak ble gjennomført som følge av tett dialog mellom partene. Høsten 2019 ble tilbudet om tre måneders gratisbuss og nye bussruter lansert. Et stort antall mossinger testet ut det nye tilbudet og fikk motivasjon til å endre reisevanene sine. Undersøkelser viste at under perioden med gratis buss ble antallet passasjerer doblet og trafikken redusert med 550 færre kjøretøy i døgnet. Passasjerveksten fortsatte også etter at det ble betaling på bussene. Økningen på bybussene og lokalbussene var på 34 prosent i forhold til tilsvarende periode i fjor. Dette viser at gratisbuss har vært et viktig markedstiltak for at flere mossinger skal få øynene opp for bussen som et reelt alternativ til bilen.

Partene i Miljøløftet Moss har jobbet sammen om å utforme en mobilitetspakke for grønnere reiser, og det ble i 2019 gjennomført en rekke kampanjer for å stimulere flere til å gå, sykle eller reise kollektivt. Hjemjobbhjem prosjektet ble lansert for bedrifter i Moss og både Aker Solutions og Wärtsilä ble med i pilotprosjektet. Flere bedrifter står nå på venteliste.

Planleggingen av riksvei 19 kom godt i gang og det ble arrangert en rekke informasjonsmøter for byens befolkning, næringsliv og politikere. I 2019 kunne endelig Bane NOR fyre av den første salven i utbyggingen av ny jernbanetrase.

Mindre kø i
Moss og Rygge

Pendler du
med tog?

Bakgrunn og mål for avtalen:

Samarbeidsavtalen for areal- og transportutvikling 2014- 2019 ble inngått 15. mars 2014. Avtalen ble revidert og forlenget med fem nye år i 2018. Avtalen gjelder fra 2019 til 2024.

Mål og hensikt med samarbeidsavtalen

Hovedmålet er et langsiktig samarbeid for å utvikle mosseregionen som en attraktiv og konkurransedyktig region på en bærekraftig måte, basert på virkemidler innen areal- og transport.

Ansvar og oppgaver innen areal- og transportpolitikk er fordelt på stat, fylke og kommune. Partene er dermed gjensidig avhengig av hverandres politikk og disposisjoner. Forvaltningsnivåene er derfor tjent med et samarbeid på grunnlag av felles mål og strategier.

Et formalisert samarbeid innen areal- og transportpolitikken bidrar til:

- Et felles regionalt grep om utviklingen.
- Langsiktig politikk som grunnlag for prioriteringer av kortsiktige tiltak.
- Samordning av forvaltningsnivåers planer og tiltak for å sikre helhetlige løsninger og økt forutsigbarhet.

Nullvekst i intern personbiltrafikk er det operasjonelle målet akseptert av partene i avtalen.

2. Arbeidet i Miljøloftet Moss i 2019

Organisering

Samarbeidet er organisert ved at partene er representert i ulike organ som forbereder saker, fatter vedtak og innstiller til behandling hos partene. Samarbeidet er bygd på konsensus, ikke flertallsavgjørelser.

Avtaleparter er; Østfold fylkeskommune, Statens vegvesen, Bane NOR, Jernbanedirektoratet, Moss kommune og Rygge kommune. Våler og Vestby kommune er observatører.

Samarbeidet mellom partene er organisert i en prosjektorganisasjon som beskrives under.

Styringsgruppen i Miljøløftet Moss. Fra venstre: Greta Kant fra Østfold fylkeskommune, Harald Fløgstad fra Moss kommune, leder av Styringsgruppen Siv H. Jacobsen fra Østfold fylkeskommune, Inger-Lise Skartlien fra Rygge kommune og Hanne Tollerud fra Moss kommune, Elisabeth Bechmann fra Statens vegvesen Region øst, Stine B. Ilebrekke Undrum fra Bane NOR, Ove Skovdahl fra Jernbanedirektoratet og Erik Pascal Johansen fra Bane NOR. Foto: Miljøløftet Moss

2.1 Styringsgruppen

Avtalen er organisert med en styringsgruppe som ledes av fylkesvaraordføreren. Styringsgruppen gir den administrative arbeidsgruppen mandat og oppgaver, og drøfter utredninger og forslag som fremmes av rådmannsutvalget. Styringsgruppen gir tilrådning til sine representative politiske organer. I 2019 ble det avholdt seks møter i styringsgruppen.

2.2 Referansegruppen

Referansegruppen skal bidra til å sikre god politisk forankring. Det er fem representanter fra hver av deltakerkommunene og fylkeskommunen. Mossregionen Næringsutvikling, samt LO og NHO inviteres til å delta. I 2019 ble det avholdt to møter/seminarer der også representanter fra næringslivet var invitert. På møtet den 7. mars ble samarbeidet mellom næringslivet og Miljøløftet Moss diskutert. Referansegruppens deltakere ble også invitert til seminar om grønnere reiser 8. mai. I forbindelse med planleggingen av rv.19 har Statens vegvesen invitert til flere åpne møter. Miljøløftet Moss har derfor ikke sett behovet for å ha egne møter om rv.19 med referansegruppen.

2.3 Rådmannsutvalget

Rådmannsutvalget består av de administrative lederne og ledes av rådmannen i Moss kommune. Rådmannsutvalget innstiller til styringsgruppen. Det ble avholdt 12 møter i rådmannsutvalget i 2019.

2.4 Administrativ arbeidsgruppe

Administrativ arbeidsgruppe har ansvar for å koordinere arbeidet i de ulike arbeidsgruppene og fremme saker til rådmannsutvalget. Administrativ arbeidsgruppe ledes av prosjektleder for Miljøløftet Moss. Det ble avholdt 11 møter i administrativ arbeidsgruppe i 2019.

2.5 Prosjektadministrasjonen

Det ble i oktober 2017 ansatt en prosjektleder som er lønnet av Østfold fylkeskommune (50%), Moss kommune og Rygge kommune (50%). I januar 2019 ble det ansatt en kommunikasjonsmedarbeider i en 50 % toårig prosjektstilling. Stillingen er finansiert av Moss kommune og Rygge kommune (25%) og Østfold fylkeskommune (25%). Moss kommune har arbeidsgiveransvaret for begge stillingene.

Prosjektadministrasjonens oppgaver i 2019:

- Følge opp vedtak fattet i styringsgruppen og rådmannsutvalget.
- Ansvar for saksforberedelse og sekretariatsfunksjoner for administrativ arbeidsgruppe, rådmannsutvalget, referansegruppen og styringsgruppen.
- Ansvar for å rapportere til rådmannsutvalget og for å holde løpende oversikt over arbeidet i de enkelte arbeidsgrupper.
- I 2019 har prosjektleder ledet arbeidet med mobilitetspakke for grønnere reiser.
- I 2019 har kommunikasjonsmedarbeider utarbeidet visuell profil og nettsiden miljøløftetmoss.no
- Sende ut nyhetsbrev og oppdatere nettsiden miljøløftetmoss.no
- Diverse informasjonsarbeid som stand på Moss miljøfestival, vår- og vintersykkeldag med mer.
- Lede arbeidsgruppen for kommunikasjon.
- Lede administrativ arbeidsgruppe.
- Jobbe med ulike holdningsskapende kampanjer.
- Mediekontakt.

2.6 Arbeidsgruppene og prosjektgruppene

Det er nedsatt egne arbeidsgrupper under Samarbeidsavtalen. I arbeidsgruppene sitter representanter for alle partene.

Gruppenes ansvar:

- Følge opp bestillinger fra rådmannsutvalget og styringsgruppa.
- Drøfte saker som bringes inn fra deltagerne.
- Rapportere til og utarbeide faglig underlag for den administrative gruppa, rådmannsutvalget og styringsgruppa.

Arbeidsgruppe for sykkelstrategi. Ledet av Statens vegvesen.

I 2019 arbeidet gruppen med følgende:

- Implementere tiltak i henhold til eksisterende planer for sykkel i Moss og Rygge.
- Ferdigstille og følge opp plan for hovednett for sykkeltrafikk i Moss og Rygge.
- Kunnskapsheving og informasjonsdeling.
- Utforming av løsninger i større og mindre tiltak for å fremme økt sykkelbruk.
- Gjennomført holdningsskapende arbeid i samarbeid med kommunikasjon.

Arbeidsgruppe for kollektiv. Ledet av Statens vegvesen.

I 2019 arbeidet gruppen med følgende:

- Gjennomføring og oppfølging av nytt rutetilbud.
- Faglig oppdatering.
- Koordinering av nytt busstilbud, tilrettelegging for holdeplasser og utvikling av kollektivtrafikk i knutepunkt.
- Innspill til arbeidet med snarveiskartlegging.

Foto: Østfold kollektivtrafikk

Arbeidsgruppe for kommunikasjon. Ledes av kommunikasjonsansvarlig i Miljøløftet Moss.

I 2019 arbeidet gruppen med følgende:

- Det ble utarbeidet en felles, overordnet, kommunikasjonsstrategi for Miljøløftet Moss.
- Koordinering av mediearbeid og kommunikasjonsaktiviteter på tvers av partene.
- Kommunikasjonsgruppen jobbet sammen om pressemeldinger og formidlet informasjon på aktørenes nettsider, i Moss avis, i sosiale medier og i et nyopprettet nyhetsbrev.
- Det ble planlagt og gjennomført en rekke holdningsskapende kampanjer i samarbeid med de andre arbeidsgruppene i Miljøløftet Moss:
  - Åpning av sykkelvei og bussholdeplass.
  - Sykkellykt-aksjon på Moss stasjon.
  - Videokampanjer i sosiale medier.
  - Kinoreklame.
  - Sjablonger med teksten "Takk for at du sykler og går" på fortau i Moss

Arbeidsgruppe for Tilrettelegging for kollektiv, sykkel og gange i anleggsfasen for nytt dobbeltspor, ledes av Bane NOR

- Grappa jobbet i hovedsak med innspill til tilbudsgrunnlaget for hovedentreprisen og dette var ferdigstilt og sendt i markedet i slutten av 2018. Denne arbeidsgruppen har derfor ikke hatt møter i 2019.

Styringsgruppa fattet følgende vedtak 14. desember 2018: *Det bestilles en tiltaksplan 2 med hovedfokus på kollektivtiltak, tilgjengeliggjøring av alternative transportmetoder og flere samarbeidstiltak med næringsliv og arbeidsgivere. Denne behandles i løpet av våren.*

Prosjektgruppe for mobilitetspakke for grønnere reiser: Det ble nedsatt en arbeidsgruppe der prosjektleder for Miljøløftet Moss har hatt ledelsen.

Mandatet til arbeidsgruppen:

Mål for arbeidet: Å få flere over fra privatbil til mer miljøvennlige transportformer.

Tiltaksplanen skal vise en oversikt over holdningsskapende tiltak og kommunikasjonsiltak som skal gjennomføres av partene i samarbeidet.

Tiltaksplanen skal samordne, koordinere og målrette arbeidet med å tilrettelegge for miljøvennlig transport.

Mobilitetspakka er delt inn i tiltak for sykkel, gange, kollektiv og andre miljøvennlige reisevalg. Tiltakene henger nøye sammen og påvirker hverandre. I mobilitetspakken er det samlet og presentert tiltak og kampanjer som allerede er vel utprøvde i Moss og Rygge. Arbeidsgruppen har også foreslått nye tiltak. I kartleggingen av mulige nye tiltak er det hentet inn erfaringer fra andre byområder.

Ansvar for gjennomføring er fordelt på partene i Miljøløftet Moss. For å gjennomføre tiltakene må partene sette av ressurser for gjennomføring.

Mobilitetspakken for grønnere reiser er godkjent av styringsgruppen og oversendt partene for videre oppfølging. Arbeidet med å følge opp tiltakene er igangsatt. Se vedlagt oversikt over status for arbeidet. Det fleste av prosjektene skal gjennomføres i 2020.

Prosjektgruppe for arbeidet med en forenklet byutredning for Moss

I 2019 ble det nedsatt en arbeidsgruppe for å utarbeide en byutredning for Moss. Arbeidet ble ledet av Tonje Holm fra Statens vegvesen. Byutredningene gir oss et felles kunnskapsgrunnlag som kan benyttes i planleggingen hos partene i Miljøløftet Moss.

Byutredningen konkluderte med at fortetting er viktig for å begrense bilbruken – men ikke nok. Godt planlagt arealbruk med fortetting gir færre og kortere bilturer, og gjør at flere går over til mer miljøvennlige transportformer som sykkel, gange og kollektivtransport.

Ny organisering på grunn av kommune- og fylkessammenslåing og omorganiseringer

Deltagelsen i Miljøløftet Moss vil fra 2020 bli endret på grunn av kommunesammenslåingen mellom Moss og Rygge og dannelsen av Viken Fylkeskommune.

Rådmannsutvalget har i 2019 drøftet ny administrativ organisering. Under er følgende endringer listen opp.

Følgende endringer tas inn fra 2020:

- Rådmannsutvalget endrer navn til administrativ styringsgruppe. Dette fordi det kun er en rådmann som sitter i gruppen.
- Administrativ arbeidsgruppe endrer navn til koordineringsgruppen, slik at administrativ styringsgruppe og administrativ arbeidsgruppe ikke får for like navn.
- De tre faste gruppene (sykkelbygruppen, kollektivgruppen, anleggsgruppen) slås sammen til én gruppe. Denne gruppen kalles arbeidsgruppe for grønn mobilitet.
- Miljøløftet Moss har i løpet av 2017-2019 utarbeidet tre felles handlingsplaner som krever oppfølging. Handlingsplanene gjør de faste arbeidsgruppene til en viss grad overflødige. Den faste gruppen møtes 2-3 ganger i året. Hensiktene er å koordinere og forankre prosjektene. Prosjektleder for Miljøløftet Moss har ansvaret for å innkalle og lage agenda/seminar for gruppen. Gruppen vil bestå av ulike fagpersoner fra partene.
- For å følge opp tiltakene i handlingsplanene på en målrettet og effektiv måte, etableres prosjektgrupper i regi av Miljøløftet Moss. Disse prosjektgruppene vil bestå av partene.

Figuren viser ny administrativ organisering fra og med 2020:

3 Viktige saker i 2019

Partene har drøftet og gitt hverandre gjensidig, løpende informasjon om store samferdselsprosjekt der flere av partene har en rolle og et ansvar for planlegging og gjennomføring.

Under er de viktigste sakene om jernbane, vei, kollektiv og sykkel kort beskrevet.

3.1 Hjemmeside for Miljøløftet Moss.

Det ble av styringsgruppen besluttet at Miljøløftet Moss skulle få sin egen hjemmeside. For å spare tid og penger henvendte man seg til Bypakke Nedre Glomma og fikk tillatelse til å bruke rammeverket fra deres hjemmeside. Det ble dermed inngått avtale med byrået Siste Skrik, domenenavnet ble sikret og en ny hjemmeside ble ferdigstilt våren 2019. Hjemmesiden miljøløftetmoss.no skal samle informasjonen om pågående prosjekter i Miljøløftet Moss og skal henvise videre til partene for utfyllende informasjon. Siden har også nyhetsartikler.

3.2 Arbeid med jernbaneprosjektet i 2019

Bane NOR skal bygge 10 km med dobbeltspor på strekningen fra Sandbukta i nord til Såstad i Rygge i sør, inkludert to tunneler og en ny jernbanestasjon i Moss. Forberedende arbeider startet høsten 2017. Oppstart for hovedarbeidene begynte høsten 2019. Partene i samarbeidsavtalen har fått løpende informasjon om status for prosjektet. Dette har vært nyttig fordi konsekvensene har betydning for både kommuner, fylkeskommune og Statens vegvesen.

Rivearbeider i Moss i Nedre Tvergate.

I 2019 har Bane NOR gjennomført følgende:

- Ferdigstilt rivearbeidene for 121 bygninger i Moss sentrum.
- Entreprisen for «forberedende arbeider mot spor» (SMS 5) ble ferdig – forberedende arbeider mot spor. Dette inkluderte en omlegging av Østfoldbanen rett syd for Moss stasjon med midlertidig spor via Moss havn.
- Arbeid innen utskiftning og oppdatering av lokale rør, ledninger, kummer og tegningsdata.
- Oppstart av hovedarbeider. Offisiell anleggsstart var med forskjæring på rømningstunnel på Verket 28. november.
- Montert og overvåket setningsbolter på ca. 800 bygninger.
- Trafikksikkerhetsdager på Verket skole og Children's International School i november.
- Beplanting av rundt tusen trær i Mosseskogen ved anleggsveien som ble etablert i 2018.
- Omfattende grunnundersøkelser i Moss sentrum, Carlbergjordet og Verket.

Riving av blokk i Fjordveien ved Kransen-rundkjøringen.

Montering av setningsbolter i grunnmuren på ca. 800 bygninger i Moss for å overvåke eventuelle setningsskader.

Bane NOR plantet rundt tusen nye trær i Mosseskogen ved anleggsveien som ble etablert i 2018.

Bane NOR gjennomførte trafiksikkerhetsdag for rundt 600 elever på Verket Skole 7. november. Foto: Berit Rødstøl

- Videreførte trafikksikringsprosjektet «Sikker og trygg på skoleveien» for lokale barne-, ungdomsskoler i samarbeid med Trygg trafikk, Statens vegvesen og Moss Kommune. Hadde trafikksikkerhetsdager og informasjonskampanje på Verket skole og Children's International School.
- Har etablert et samarbeidsforum med lokale skoler og lokale barnehager som berøres av vår aktivitet på Mosseskogen/Verket.
- Gjennomførte en rekke åpne folkemøter, åpne dager på Bylab og egne særmøter med naboer, velforeninger og organisasjoner. De største åpne folkemøtene var 11. juni og 5. november på Verket Scene.

3.3 Planlegging og utredning av Riksvei 19

Riksveg 19 i Moss er gitt prioritet i Nasjonal Transportplan (2018-2029), som ble behandlet i Stortinget i juni 2017. Prosjektet omfatter planlegging av ny riksveg 19 mellom E6 og Moss ferjekai.

Målet med den nye riksvegen er å bedre fremkommeligheten for riksvegstrafikken i Moss mellom ferjeleiet og E6. Næringstrafikken og kollektivtrafikken skal få bedre fremkommelighet og forutsigbar reisetid, og trafikken i og gjennom byen skal ikke lenger være til hinder for utviklingen av et godt bymiljø. Et mål er også å legge til rette for alternative transportformer til privatbil, samt at nivåene for støy og lokal forurensning skal holdes innenfor nasjonale mål.

Sommeren og høsten 2019 utarbeidet Statens vegvesen en silingsrapport som beskriver alternativene for rv. 19 i både nordlig og sørlig korridor. Alternativene ble satt sammen med mulige lokaliseringer av ferjeleiet. Silingsrapporten danner grunnlaget for planprogrammet for riksvegen. I tråd med gjeldende fremdriftsplan skal Statens vegvesen oversende forslag til planprogram med sine anbefalinger til Moss kommune i månedsskifte januar/ februar 2020.

Planprogrammet skal beskrive prosjektets arbeid videre og danne grunnlaget for en kommunedelplan og påfølgende reguleringsplan. Planprogrammet skal ut på en høring som gir alle mulighet til å gi innspill. Det er kommunen som er planmyndighet og som endelig fastsetter planprogrammet etter høringen. Plan- og bygningsloven legger premissene for videre planlegging, med konsekvensutredninger, ytterligere høringer og muligheter for innbyggermedvirkning.

Medvirkning og innbyggerinvolvering

Statens vegvesen har invitert til flere møtepunkter der innbyggere og andre interessenter har fått mulighet til å komme med innspill og viktig informasjon for det videre arbeidet med rv. 19.

23. mars: Åpent kontor på Bylab: Presentasjon av rv. 19-prosjektet – status, utfordringer og muligheter.

April: Stor pedagogisk artikkel i Moss Avis om rv. 19-prosjektet og prosessen for å bygge vei.

14. juni: Verksted for barn/unge på vegkontoret i Moss.

I samarbeid med Moss kommune ble det samlet elever fra 7. og 8. trinn til verksted der de unge fikk markere veiene de hyppigst ferdes og områder de ikke trives med å ferdes i. Dette gav nyttig informasjon om ungdommenes bevegelsesmønstre.

Ungt engasjement – nyttige innspill. Foto: Ingvild Amble

18. juni: Åpent kontor på Bylab: Lokalisering av ferjeleiet. Publikum kom med innspill om hvor de mener ferjeleiet bør ligge.

Stort engasjement på Åpent kontor på Bylab.

Foto: Ingvild Amble

Foto: Torgeir Snilsberg/ Moss Avis.

24. september: Ideverksted med eksterne aktører. Statens vegvesen presenterte resultatene av innspill og vurderinger, og viste Vegvesenets rangering av de mulige ferjeleieplasseringene fra forprosjektrapporten. Verkstedet åpnet også for diskusjoner om hvilke korridorer som bør vurderes videre.

24. september: Åpen kontordag på Bylab – korridorvalg: *Hvor vil du at rv. 19 skal gå?* Statens vegvesen presenterte resultatet fra innspillene og vurderingene, og la frem Vegvesenets rangering av de mulige ferjeleieplasseringene som resultat av forprosjektet. Det ble gode diskusjoner om hvilke korridorer som bør vurderes videre.

Gjennom året: Prosjektleder Jyar Dara presenterte rv. 19-prosjektet for Moss bystyre ved flere anledninger.

22. november: Politikermøte på vegkontoret i Moss – foreløpige resultater av silingsrapport.
2. desember: Åpent informasjonsmøte på Verket Scene. Vegvesenet presenterte alternativene som skal utredes.

Fullt hus på Verket 2. desember. Prosjektleder Jyar Dara presenterte de alternativene Vegvesenet har valgt å gå videre med for ytterligere og grundigere utredninger. Foto: Ingvild Amble.

Hovedkonklusjoner fra arbeidet med rv. 19

Byutredningen som ble lagt frem i mai viste at fortetting er viktig, men ikke nok, for å begrense bilbruken i Moss. Konsentrert utbygging med handels- og fritidstilbud vil bedre trafikksituasjonen noe på lang sikt. På kort sikt må det legges bedre til rette for kollektivtransport og det må bli enklere for folk å gå og sykle. I tillegg kan det være nødvendig med bilbegrensende tiltak, som for eksempel en mer restriktiv parkeringspolitikk.

Ferjeleiets beliggenhet trekkes inn som en viktig faktor ved valg av korridor for rv. 19. En eventuell flytting av ferjeleiet ligger ikke inne i Nasjonal transportplan, men det kan være viktig og riktig å ivareta fleksibilitet for ferjeleiet når rv. 19 planlegges.

Statens vegvesen har valgt ut fire av syv korridoralternativer for videre utredning. Alternativ 1 over Rygge møter motstand og har skapt et stort innbyggerengasjement og høy oppmerksomhet i lokalmedia. Alternativ 4 og alternativ 5 inneholder tunnelstrekninger i retning sør mot Årvollkrysset og Storebaug. Lengdene på tunnelene og dagstrekken er ulike for de to alternativene. Alternativ 6b, som ble anbefalt å videreføre, innebærer mindre tiltak langs eksisterende rv. 19. Statens vegvesen har anbefalt å sile ut de øvrige foreslåtte og vurderte alternativene i denne fasen.

Statens vegvesen har valgt å involvere innbyggere og andre interessenter langt mer enn hva plan- og bygningsloven krever, for å få beslutningene forankret så godt som mulig i befolkningen. Men også for å gi gode forklaringer for valg og beslutninger.

Prosjektet har holdt den stipulerte fremdriftsplanen, og forslag til planprogram sendes til kommunen i løpet av vinteren/våren 2020. Regionreformen og omorganiseringen i Vegvesenet kan forsinke prosessen noe.

Ferjeleiets plassering har vært gjenstand for diskusjoner. Foto: Håkon Aurlien

3.4 Oppfølging av tiltaksplan for å avbøte trafikutfordringene gjennom Moss – i påvente av ny rv.19.

Styringsgruppen behandlet forslag til *Tiltaksplan for å avbøte trafikutfordringene gjennom Moss – i påvente av ny rv.19* i møte 14. desember 2018. Styringsgruppen godkjente tiltaksplanen og sendte den over til partene for behandling.

I 2019 har partene i Miljøløftet Moss arbeidet for å følge opp tiltakene i handlingsplanen.

Tiltaksplanene inneholder 17 tiltak i prioritert rekkefølge. I tiltaksplanen er det både fysiske tiltak og tiltak som skal bidra til mindre privatbiltrafikk, spesielt i rushtiden. Hjemjobbhjem-prosjektet og helhetlig parkeringspolitikk er eksempel på tiltak som er igangsatt i 2019. Disse er kort presentert under. Se vedlagt oversikt som viser status for prosjektene i *tiltaksplanen for løpende og avbøtende tiltak på rv.19*.

Wärtsilä (Til venstre) og Aker Solutions (til høyre) signerte kontrakt med Miljøløftet Moss om Hjemjobbhjem.
Foto: Berit Rødstøl/ Vinjard Gjelstad.

Hjemjobbhjem i Moss

I 2019 avsatte Østfold fylkeskommune 1. million kroner og bidro med prosjektleder i 25% stilling til å igangsette prosjektet i Moss.

Hjemjobbhjem er et prosjekt som har til formål å stimulere ansatte i lokale bedrifter til å sykle, gå eller reise kollektiv på jobb. Prosjektet skal blant annet bidra til å redusere biltrafikken i rushtiden, til mindre forurensning og bedre helse. Målet er at ansatte i større grad skal velge bort privatbil til fordel for andre mer miljøvennlige transportformer. Miljøløftet Moss inngikk i 2019 avtaler med bedriftene Akers Solutions og Wärtsilä.

Miljøløftet Moss vil videreføre prosjektet med to til tre piloter i 2020. Det er ennå uklart om Viken fylkeskommune vil settes av midler utover dette i årene framover.

Helhetlig parkeringspolitikk for Moss

Styringsgruppen konkluderte i møte 13. desember at de det skal igangsettes et arbeid med en helhetlig parkeringspolitikk i regi av miljøløftet Moss. Det utarbeides felles prinsipper som oversendes partene for oppfølging. Det er nedsatt en prosjektgruppe som vil starte arbeidet i 2020. I arbeidet med parkeringspolitikk skal det tas utgangspunkt i målene i Miljøløftet Moss.

Den nye sykkelveien ved rådhuset er svært populær. Foto: Hallvard Mørk Tvette/ Østfold fylkeskommune.

3.5 Tilrettelegge for sykkel

I juni 2019 ble en felles sykkelplan for kommunale- og fylkeskommunale veier, samt riksveier vedtatt. Hensikten med planen var å få et sammenhengende rutenett for sykkel.

Tiltak gjennomført 2019

- Gang- og sykkelvei gjennom rådhusparken og parkeringsplassen er ferdigstilt 2019. Delfinansiert med statlige midler.
- Sykkelfelt gjennom Skoggata i Moss sentrum er ferdigstilt 2019. Delfinansiert med statlige midler.
- Gang- og sykkelvei fra Ryggeveien til Varnaveien ferdigstilt 2019. Delfinansiert med statlige midler.
- Utbedret delstrekninger på eksisterende turvei langs østsiden av Vardåsen i Larkollen, på en samlet strekning på ca. 600 m. Mottatt kr 125 000 i statlig tilskudd.
- I Rygge kommune er det innkjøpt 36 sykkelstativ for til sammen 180 sykkelplasser. Disse har blitt satt ut ved bl.a. to idrettshaller, to skoler og flere større kommunale bygg høsten 2019.
- Moss: Innkjøp av sykkelstativ for 240 plasser. Disse er satt ut ved bl.a. to idrettshaller, og flere større kommunale bygg våren 2019. Ny sykkelparkering ved Moss rådhus, Galleri F15, er etablert.

- Sykkeltilrettelegging nord for Helgerødgata. Søkt og fått bevilget midler fra staten. Medvirkningsmøte med beboere gjennomført. Politisk vedtak for å gjennomføre fattet, og prosjektet er i gang desember 2019.
- Sykkeltilrettelegging gjennom Skarmyra. Søkt og fått bevilget midler fra staten. Medvirkningsmøte beboere gjennomført. Politisk vedtak for å gjennomføre fattet, og prosjektet er i gang desember 2019.

I 2019 har vi arbeidet med reguleringsplaner for sykkeltiltak:

- Fv. 316 GSV Kambo - fylkesgrensen: Reguleringsplanen ble vedtatt i 2019.
- Fv. 119 Sykkelfelt Melløs: Reguleringsplan er snart klar for å bli oversendt kommunen for vedtak.
- Fv. 120 GSV Rødsund: Arbeid med reguleringsplan pågår.
- Utredning om midlertidig kryssing av Kanalen for gående og syklende ble delvis utredet. Tiltaket ble stoppet grunnet usikkerhet rundt kostnader og liten politisk vilje til å gjennomføre tiltaket.
- Fv. 316 kryss Peer Gyntsvei: Arbeid med reguleringsplan vil bli restartet (må varsles på nytt).
- Rv 19 Noreløkka - Tigerplassen. Byggeplanen er 80 % ferdigstilt og det er foretatt noe grunnerverv for tilrettelegging av anlegget.

3.6 Tilrettelegging for kollektiv

Flex tilbudet ble i 2019 innført i Moss. Foto: Østfold kollektivtrafikk

Et spleiselag om gratis buss i tre måneder

Målet om nullvekst i personbiltrafikk lå til grunn for storsatsingen på kollektivtilbudet i mosseregionen i 2019. Det ble innført gratis buss i tre måneder for å senke terskelen for å reise miljøvennlig og for å få flere til å teste ut det nye rutetilbudet. I perioden med gratis buss økte antall passasjerer med 98 % sammenlignet med samme periode året før. To uker etter gratisperioden har antallet som reiser med buss, økt med 42 % sammenlignet med samme periode i fjor.

I august 2019 ble rutetilbudet for Moss lagt om. Dette innebærer blant annet flere rushtidsavganger. Avgangstidene er planlagt med utgangspunkt i togtidene for regiontog på Moss stasjon og lokaltog på Kambo stasjon. I gratisperioden med buss fikk innbyggerne prøve det nye tilbudet gratis. Tiltaket var en suksess.

Flex –ordningen et supplement til busstilbudet.

Flex-ordningen er et tilbud til de som kan reise på dagtid og bor i områder uten ordinære bussruter. Flex er en blanding av taxi og buss, og innebærer henting og høyere servicenivå enn vanlig buss. Tilbudet er gratis, men krever forhåndsbestilling.

Flex-tilbudet i Moss og Rygge hadde god tilstrømning av passasjerer gjennom hele 2019. Totalt reiste innbyggerne 4128 ganger med Flex. Selv om tilbudet ikke ble lansert i Moss før i august, ble likevel 20 prosent av reisene gjennomført der. Les mer om Flex Moss på www.flexmoss.no.

Flex- tilbudet ble lansert på Verket Scene og mer enn 180 alders- og uførepensjonister satt i publikum. I løpet av programmet fikk publikum informasjon om Flex; at tilbudet henter og bringer eldre til og fra aktiviteter og gjøremål.

Ny busslomme ved rådhuset

Etablering av ny holdeplass med forlenget busslomme i retning Jeløya foran Moss rådhus. Tiltaket er prioritert i handlingsprogram for riksveger og ferdigstilles i 2019.

Bilder viser markeringen ferdigstillelse av busslommen. Tall fra ØKT viser at busslommen har et stort antall påstigninger.

Navnsetting av holdeplasser – nye navneskilt

Prosjektet har gjort en kartlegging av navnsetting på ulike bussholdeplasser.

Kollektivgruppen har koordinert arbeidet. Holdeplassene ligger både på fylkesveier, Rv. og lokale veier. Bedre navnsetting av holdeplassene gjør det enklere å finne fram til riktig holdeplass og vil gjøre det enklere å ta bussen. Prosjektet vil bli ferdigstilt i januar 2020.

Sanntidsinformasjon på sentrale bussholdeplasser

I november og desember i 2019 ble det montert 44 nye skilt i Moss – de aller fleste er batteridrevne. Det gjenstår fortsatt noe kvalitetsikring av visningen på skiltene, men skiltene er på plass.

Informasjon på holdeplasser trekkes frem som et viktig moment av de som allerede er bussbrukere, og vil nok bidra til at man forblir det. Tiltaket vil være viktig for å heve «statusfølelsen» som busspassasjer, og gir en symboleffekt om at det satses på kollektivt reisende.

3.7 Holdningsskapende arbeid for å nå målet om 0- vekst – gjennomføres fast.

Sykle til jobben

Det ble i 2019 gjennomført en sykle-til-jobben aksjon i Moss. Det er bedriftsidretten som har hatt ansvaret for dette. Ordningene blir trolig ikke videreført i Moss og Rygge neste år. Antallet deltakere i Østfold har gått ned med 3,5%.

Sluttrapporten viser at deltakerne i relativt stor grad endrer reisevalg etter de har deltatt på sykle-til-jobben aksjonen.

Antall deltakere i kommunen i 2018 og 2019

Kommune	2018	2019
Moss	361	298
Rygge	129	139

El-sykelbibliotek: Et samarbeid mellom Klima Østfold og Moss og Rygge kommuner. Åtte elsykler og en laste-elsykel lånes ut til personer over 18 år med lånekort på Moss bibliotek. På Rygge bibliotek er det 5 sykler til utlån. Det er Moss og Rygge bibliotek som administrerer ordningen, og elsyklene er populære utlånsobjekter. I 2019 var det i Moss 227 utlån inkludert fornyinger i Moss. I Rygge var det 110.

Vår- og vintersjekk: Sykkelgruppen arrangerer to årlige sykkeldager der man kan sette i stand sykkelen for sesongen. Vår- og vintersykkeldagen avholdes på Bylab. Vårsjekken ble arrangert 28. april. Kias og XXL sjekket totalt 126 sykler. Lørdag 2.november ble det arrangert vintersjekk på Bylab. 86 vintersyklister fikk en gratis sjekk av sykkelen. Flere hadde med egne vinterdekk. Det var også mulighet for å få kjøpt piggdekk til rabatterert pris (rabatt kr 500). Det ble servert kaffe og utdelt reflekser til de fram møtte. 76 sykler fikk skiftet dekk. Sykkelverkstedene XXL, Fortuna og Re-cycle kom til en svært hektisk arbeidsdag. Arrangementene ble promotert på kommunens Facebook-side og i Moss avis, og ble godt mottatt.

Vår-og vintersjekken er svært populær og det er lange køer for å få sjekket sykkelen.

Sykkellykt-aksjon

Sammen med syklistenes landsforening delte Miljøløftet Moss ut sykkellykter på Moss stasjon. Hensikten med kampanjen var å minne om betydningen av lysbruk og avverge potensielt farlige situasjoner, men også forhindre at syklistene får bøter.

Kinoreklame

I samarbeid med sykkelgruppen i Moss kommune ble det inngått en avtale med produksjonsselskapet Nitteberg film og tv om å lage en reklamefilm om sykling. Reklamen er målrettet mot ungdom og yngre voksne. Den ble delt i sosiale medier av partene og ble sendt på Moss kino høsten 2019. Reklamen skal gå på Moss kino våren 2020 og tas opp igjen i sosiale medier.

Moss miljøfestival

Moss miljøfestival ble arrangert for første gang i august 2019. Miljøløftet Moss deltok på festivalen sammen med to mobilitetsrådgivere fra Inperia. Miljøløftet deltok med stand og en container med ti elsykler. Det ble også delt ut sykkelklokker. Det var stor interesse for å få testet elsykler og flere av de oppmøtte var interesserte i å delta i HjemJobbHjem prosjektet med jobben. Miljøløftet fikk også informert om vårt arbeid i mosseregionen.

Foto: Berit Rødstøl

I 2019 ble det gjennomført to seminarer i regi av miljøløftet Moss.

Seminar om grønnere reiser 8. mai

Hensikten var å få inspirasjon, erfaringsutveksling og innspill til arbeidet med mobilitetspakken for grønnere reiser i Moss og Rygge.

Det var ca. 45 deltakere på seminaret. Møtet ble ledet av Siv Henriette Jacobsen, leder av Styringsgruppa. På møtet deltok folkevalgte fra fylkeskommunen og kommunen, interesseorganisasjoner, næringsliv og fagpersoner fra ulike forvaltningsnivå. Innspillene er tatt inn i mobilitetspakke for grønnere reiser.

Seminar om parkeringspolitikk 21. november

Hensikten med seminaret var å lære om erfaringer fra andre byområder, diskutere parkeringssituasjonen i Moss og avklare tilnærming og prosess i det videre arbeidet.

Det var ca. 40 deltakere på seminaret. Møtet ble ledet av Helene Øvreid, prosjektleder for Miljøløftet Moss. Seminaret var for fagpersonene i Miljøløftet Moss. I tillegg ble utvalg for landbruk, samferdsel, natur og miljø invitert.

Vedlegg 1: Representantene som deltar i samarbeidsavtalen

Styringsgruppen	
Siv Henriette Jacobsen (AP) leder Vara (Ap): Johan Edvard Grimstad (Sp)	Østfold fylkeskommune
Gretha Kant (H) Vara: Simen Nord (H)	Østfold fylkeskommune
Olav Moe (KrF) Vara; Cecilie Agnalt (Ap)	Østfold fylkeskommune
Inger-Lise Skartlien (AP) Vara: Finn-Erik Blakstad	Rygge kommune
Hanne Tollerud (AP) Vara: Maria Molteberg (AP)	Moss kommune
Sissel Rundblad (H) Vara: Jørn Roald Wille (H)	Moss kommune
Harald Fløgstad (H) Vara: Michael Torp (FRP)	Rygge kommune
Elisabeth Bechmann (Avdelings direktør)	Statens vegvesen
Erik Pascal Johansen (prosjektsjef)	Bane NOR
Ove Skovdahl (Seksjonssjef)	Jernbanedirektoratet

Referansegruppen	
Cecilie Agnalt (Repr. AP)	Østfold fylkeskommune
Johan Edvard Grimstad (Repr. SP)	Østfold fylkeskommune
May Hansen (Repr. SV)	Østfold fylkeskommune
Tor Prøitz (Repr. H)	Østfold fylkeskommune
Sindre Westerlund Mork (Repr. V)	Moss kommune
Benedicte Lund (MDG)	Moss kommune
Alexander Leirstein (FRP) (for Anne Bramo)	Moss kommune
Tomas C. Archer (Repr. AP)	Moss kommune
Maria Molteberg (Repr. AP)	Rygge kommune
Michael Torp (Repr. FrP)	Rygge kommune
Gerd Louise Molvig (Repr. SP)	Rygge kommune
Anne Grethe Røhmesmo (Repr. H)	Rygge kommune
Finn-Erik Blakstad (Repr. V)	Rygge kommune
Widar Salbuvik (leder for Moss industri og næringsforening)	Mossregionens Næringsutvikling
Benedicte Roer (seniorrådgiver, NHO Østfold)	NHO
Ulf Lervik (Distriktssekretær)	LO Østfold

Observatører	
Reidar Kaabbel, ordfører	Våler kommune
Ragne Storsul, kommuneplanlegger	Vestby kommune

Rådmannsutvalg	
Bente Hedum (leder) rådmann Hans Reidar Ness, rådmann (leder f.o.m. nov. 2018)	Moss kommune
Jostein Haug, fylkesdirektør, samferdsel	Østfold fylkeskommune
Jarle Midjås Rasmussen, prosjektsjef	Bane NOR
Per Inge Bjerknes, koordinator	Statens vegvesen
Bjørn Egede Nissen, seniorrådgiver	Jernbanedirektoratet
Ivar Nævra, rådmann	Rygge kommune

Administrativ arbeidsgruppe	
Helene Øvrelid (leder) prosjektleder	Miljøløftet Moss
Ellen Arntzen, rådgiver samferdsel	Østfold fylkeskommune
Terje Pettersen, kommunepanlegger	Moss kommune
Gorm Gullberg, kommunalsjef	Rygge kommune
Beate Ertresvåg Myklevoll, leder for sykkelgruppen	Statens vegvesen
Trygve Sørbø Kvarme, leder for anleggsgruppen	Bane NOR
Per Inge Bjerknes, leder for kollektiv gruppen og koordinator	Statens vegvesen
Vibeke Malvik, prosjektleder for planlegging av rv.19	Statens vegvesen
Berit Rødstøl, leder av kommunikasjonsgruppen	Miljøløftet Moss
Vibeke Arnesen, arealplanlegger	Moss kommune

Prosjektadministrasjon	
Helene Øvrelid, prosjektleder	Miljøløftet Moss
Berit Rødstøl, kommunikasjonsmedarbeider	Miljøløftet Moss

Arbeidsgruppe for Tilrettelegging for kollektiv, sykkel og gange i anleggsfasen for nytt dobbeltspor	
Trygve Kvarme (leder)	Bane NOR
Beate Ertresvåg Myklevoll	Statens vegvesen
Erland Wolff	Bane NOR
Vibeke Arnesen	Moss kommune
Lars Erik Haug	Østfold Kollektivtrafikk
Morten Almaas	Nettbuss
Tor Magne Langaas	Bane NOR
Svein Braathen	Rygge kommune
Ingunn Biørnstad	Bane NOR
Lilliann Skuterud	Moss kommune

Arbeidsgruppe for sykkelstrategi	
Beate Myklevoll (leder)	Statens vegvesen
Cecilie Kildal	Moss kommune
Hanne Brostrøm	Østfold fylkeskommune
Ernst Bekkedal	Moss kommune
Svein Braathen	Rygge kommune
Lars Husvik	Østfold fylkeskommune

Arbeidsgruppe for kollektiv	
Per-Inge Bjerknes (leder)	<i>Statens vegvesen</i>
Trygve Kvarme	<i>Bane NOR</i>
Lars Erik Haug	<i>Østfold Kollektivtrafikk</i>
Per Dagfinn Hansen	<i>Rygge kommune</i>
Kåre Solem	<i>Statens vegvesen</i>
Ingunn Skei	<i>Statens vegvesen</i>
Elisabeth Mæhlum	<i>Moss kommune</i>

Arbeidsgruppe for kommunikasjon	
Berit Rødstøl (leder)	<i>Miljøøftet Moss</i>
Vibeke Weibell Eliassen	<i>Moss kommune</i>
Britt Baggerød	<i>Rygge kommune</i>
Nina Kjøningsen	<i>Bane NOR</i>
Fredrik Norland	<i>Østfold fylkeskommune</i>
Ingvild Amble	<i>Statens vegvesen</i>
Helene Øvreid	<i>Miljøøftet Moss</i>

Vedlegg 2.

Oversikt over status for tiltakene i Tiltaksplan for å avbøte trafikktfordringene på rv.19 og mobilitetspakke for «grønnere reiser»

Oppfølging av nye tiltak i tiltaksplan for avbøtende trafikktfordringene på rv.19.

For mer informasjon om tiltakene se her: <https://xn--miljofetmoss-enbb.no/prosjekter/sykkelgange/>

Tiltak	Tids-punkt	Finansiering	Antatt kostnad	STATUS FOR GJENNOFØRING
Hjem-jobb-hjem – for Moss.	2019-2023	ØFK	1 mill. pr. år	Er igangsatt. Container med e-sykler til utlån er på plass. Akers Solutions og Wärtsilä har inngått avtale. Ikke bevilget midler videre. Det står igjen ca. 700 000 kr for å videreføre prosjektet med pilotbedrifter.
Helhetlig parkeringspolitikk	Oppstart h-2019/20	Moss kommune	500 000 kr	Styringsgruppen behandlet sak om oppstart 13. des. 2018. Miljøloftet Moss utarbeider felles prinsipper for parkering.
Skiltplan for eksisterende sykkelveier	Oppstart 2020	Moss kommune - Viken.	3 mill.	Moss kommune vil i søke om fylkeskomm. midler til tiltaket i 2020. Oppstart i prosjektgruppe i 2020.
Sanntidsinfo. på sentrale bussholdeplasser	2019	ØFK	2 mill kr (engangskost) + årlig driftskost. ca 100.000,-	Det ble i desember 2019 satt opp 44 ulike skjermene for sanntidsinformasjon i Moss.
Trafikkinfo. for å unngå køer	2019	Svv./ Miljøloftet Moss	-	Prosjekt er under utarbeiding. SvV bistår med trafikkinfo. Komm. Gruppen arbeider med komm. av informasjon.
Kollektivfelt/ tungbilfelt Kanalen-Rådhuskrysset	2019-2020	Svv.	5-12 mill. kr	Det er utredet en løsning med tungbilfelt over Rådhusbrua. Løsningen tar også med tiltak for å bedre fremkommeligheten for lastebiler fra Østre Kanalgate som svinger til høyre opp Rådhusbrua. Kjørefeltene for østgående trafikk over Kanalbrua må omdisponeres. Det er også lagt inn en holdeplass for østgående busser ved toppen av Rådhusbrua (ved den lille parken). Forslaget er tegnet ut, men kostnader og nytte er ikke vurdert nærmere. Kommunen ønsker ikke dette tiltaket, men det er på riksveg, og Statens vegvesen må vurdere gjennomførbarhet og kost/nytte før det tas en endelig beslutning.
Reduksjon av gjennomgående kjørefelt mot sentrum, rådhusbrua	2019-2020	Svv.		Svv har sett på mulighetene. Ses i sammenheng med evt. kollektivfelt.

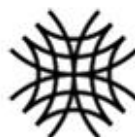
Bussprioritering i Gimlekrysset	2019- 2020	ØFK	75 -100 000 kr	Det er satt av midler til bussprio. ved Gimlekrysset. Venter på løsning fra leverandør. Vil komme på plass i løpet av 2020.
Sykeltrase parallelt med Helgerødgate nord	2019- 2020	Moss Komm./ Viken	4-5 mill kr	Vedtak for bygging ok. Prosjektet starter opp nov./des. 2019. Moss komm. søker om fylkeskommunal støtte. Ferdigstilles i 2020.
Sykeltrase Malakoff-Vogtsgate	2019-2020	Moss komm./ stat	4. mill. kr.	Vedtak for bygging ok. Prosjektet starter opp nov/des 2019. Ferdigstilles i 2020.
Kollektivfelt Helgerødgate	2019- fp 2023	ØFK	50-70 mill. kr	ØFK har satt av midler til planlegging av prosjektet. Ikke startet
Oppstramming av krysset Helgerødgate x Verftsgate	2020 -FP	ØFK	15-25 mill. kr.	ØFK har satt av midler til planlegging av prosjekt
Kryssing av kanalen for syklende og gående	2020 – 2023	ØFK/ Moss kommune		ØFK har satt av midler til planlegging av prosjektet
Bussholdeplass -Rådhuset østgående		ØFK	2.mill kr.	Ikke avklart
Enveisregulering Sykehusgate	2019 2023	Moss kommune	5-7 mill. kr.	Ikke avklart
Trafikkinformasjon - varsling gjennom trafikkapp. /AI dashboard		Moss havn	-	Uavklar, prosjektet er satt på vent.
Bedre manøvrering for tunge kjøretøy fra Østre Kanalgate	2019		3. mill	Utredet i forbindelse med utredning av Kollektiv/tungbilfelt. Gjennomføring ikke avklart.

Status for oppfølging av nye tiltak i Mobilitetspakken for grønnere reiser

Les mer om tiltakene i mobilitetspakken for «grønnere reiser» her: <https://xn--miljøløftetmoss-enbb.no/prosjekter/sykkelgange/>

Tiltak	tidspunkt	Finansiering	Antatt kostnad	STATUS FOR GJENNOFØRING
<i>Tilrettelegging for bedre sykkelparkering i knutepunktene.</i>	2019/2020	veieier/Bane NOR	Må kartlegges og utredes	BanenOR skal tilrettelegge for sykkelparkering i utbyggingsperioden få på plass bedre sykkelparkering. Arbeidet er under utredning.
<i>Leasing eller kjøp av el-sykler - tilbud fra arbeidsgiver</i>	2020	Moss kommune	Kun admin. kostnader.	Ikke avklart hos partene,
<i>Veien til bussholdeplassen. Registrere snarveier og forbedre veien til bussholdeplassene</i>	2020 -2021	Veieier	100 000 kr i 2020 og 500 000 i 2021	Prosjektgruppe er nedsatt og arbeidet har startet. Kartlegging og utbedringstiltak skal ferdigstilles våren 2020. Det søkes om statlige midler til prosjektet.
<i>Snarveiskartlegging Registrere, rydde og skilte snarveier til viktige målpunkter.</i>	2020	Moss kommune	5% ressurs.	Snarveiskartlegging knyttes til Moss kommunens arbeid med Klimaplanhenger sammen med prosjektet over.
<i>Diverse små kampanjer for å fremme gange.</i>	2019 l- 2024	Partene i Miljøløftet Moss	50 000 kr	Miljøløftet Moss har i løpet av 2019 gjennomføring av ulike kampanjer/tiltak – I 2020 planlegges nye kampanjer.
<i>Gåstrategi Utarbeide en gåstrategi for Moss.</i>	2021	Moss kommune	25% ressurs.	Må avklares i forbindelse med komm. planstrategi.
<i>Navnsetting av holdeplasser – nye navneskilt</i>	2019	SVV, ØFK, Moss kommune	Ikke avklart/	Partene har gjennomgått navn på holdeplassene internt, kollektivgr. har koordinert

				arbeidet. Ferdigstilles i januar 2020.
<i>Tilrettelagt kollektivtilbud ved store kultur- og idrettsarrangement</i>	2020	ØFK/ Moss kommune	Ikke avklart	Moss 2020 og Miljøløftet Moss vil jobbe vider med dette. Moss2020 satte opp 10 busser i forbindelse med arrangement på nyttårsaftnen.
<i>Standard for helårsdrift av sykkel og gangveier, bussholdeplasser</i>	2020	Veieiere	- 5% ressurs utarb. standard. - Økte bevilgninger	Moss kommune vil utarbeidet en standard for sykkelveier. Det må avklares om dette skal gjennomføres som en prosjekt i Miljøløftet Moss.
<i>Kommunal bildelingsordning gjennom leasing av biler(Halden ordningen)</i>	Utredes i 2020	Moss komme/ søknad-Klimasats	2,8 mill. kr. (rapport vise lønnsomhet på sikt)	Moss kommune vil utrede tiltaket i 2020.
<i>Promotering og tilrettelegging for å fremme bildeling – Sjekklister for utbyggere i kommunen/sykkeldeling</i>	2020	Moss komme	Reduserte parkeringsinnt.	I arbeidet med parkeringspolitikk vil det vurderes om det skal settes av plasser til bildeling.
<i>Tilrettelegging for samkjøring – eks. samkjøringsfelt</i>	2020	Moss /Veieier	Må utredes	Tiltaket vurderes i forbindelse med planlegging av kollektivfelt. Kan være et prøveprosjekt.
<i>Samkjøringskampanje - idrett eller skole</i>	2021	Moss/ØFK	Må utredes.	Ikke avklart igangsetting
<i>cHverdagen – følge miljøvennlige hverdagsseksempler</i>	2022	ØFK	300 000 + ressurser (30% stilling)	Ikke avklart.
<i>Sykkelskolen - På sykkel fra starten</i>	2022	Moss kommune	Ca 30 000 kr engangssum	Ikke avklart

**Jernbane-
direktoratet**

Miljøløftetmoss.no